

Täysistunto

Maanantai 11.12.2017 klo 14.00—23.18

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lapsilisälain 7 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 163/2017 vp

Valiokunnan mietintö StVM 18/2017 vp

Toinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Nyt jatketaan tänään kello 21.08 keskeytettyä täysistuntoa.

Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

21.31 Arja Juvonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Tässä hallituksen esityksessä on kyseessä yksinhuoltajakorotuksen nostaminen. Pykälämuutoksista äänestettiin viime perjantaina, ja perussuomalaiset esittivät silloin, että yksinhuoltajakorotusta nostetaan vieläkin tästä hallituksen esityksestä korkeammaksi.

Mutta esittelen nyt tässä vielä tämän meidän vastalauseemme, mikä liittyy tähän asiaan, ja samalla esitän meidän lausumaehdotuksemme, eli me esitämme tähän asiaan lausumaehdotusta, joka kuuluu näin:

"Eduskunta edellyttää, että hallitus huolehtii yksinhuoltajien toimeentulosta tulevaisuudessa hyvin."

Arvoisa rouva puhemies! Tässä esityksessä ehdotetaan yksinhuoltajakorotuksen nostamista. Lapsilisä otetaan toimeentulolaskelmassa huomioon toimeentulotuen määrään vaikuttavana tulona. Lapsilisän yksinhuoltajakorotuksen tason korottaminen ei toimeentulotukea saavissa perheissä vaikuttaisi käytettävissä oleviin tuloihin.

Perussuomalaiset tuovat esiin, että lapsivähennyksellä tasattiin vuonna 2014 tehtyjä lapsilisäleikkauksia. Tulonjaon itseisarvon ja oikeudenmukaisen verotuksen näkökulmasta lapsivähennyksen säilyttäminen vuoden 2017 tasolla vuonna 2018 olisi perusteltua. Nykyinen säännös lapsivähennyksestä on väliaikaisesti voimassa 2015—2017. Koska lapsivähennystä ei ole tulossa vuodelle 2018, eivät nyt ehdotettavat korotukset ole riittäviä sääntelyn kohderyhmän aseman parantamiseksi. Siitäkin syystä me esitimme, että yksinhuoltajan lapsesta lapsilisää maksettaisiin korotettuna 58 euroa 30 senttiä. Mutta kuten tuossa kerroin, pykälästä äänestettiin. Valitettavasti tämä meidän esityksemme ei nyt mennyt tällä kertaa läpi, joten esitän tämän lausuman sitten tässä näin, että jatkossa huolehditaan kuitenkin yksinhuoltajien toimeentulosta hyvin.

21.33 Aino-Kaisa Pekonen vas: Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lapsilisälain lapsilisän suuruutta koskevaa pykälää siten, että lapsilisän yksinhuoltajakorotusta nostettaisiin 4,75 eurolla lasta kohden, ja näin sitten yksinhuol-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 135/2017 vp

tajakorotus nousisi 48,55 eurosta 53,30 euroon kuukaudessa. Tämä esitys on sinänsä kannatettava, mutta yksinhuoltajien tilanne on monin tavoin haastavampi kuin kahden vanhemman talouksien ja on perusteltua, että he ovat oikeutettuja korkeampaan lapsilisään. Yksinhuoltajaperheissä pienituloisuusaste on yli kolminkertainen kahden huoltajan perheisiin verrattuna. Samalla on kuitenkin syytä huomioda, että yksinhuoltajatalouksien ja laajemminkin lapsiperheiden toimeentulon parantaminen edellyttäisi huomattavasti isompia muutoksia, kuten valiokunnan kuulemisissäkin on käynyt ilmi.

Toimeentulotukea saavissa perheissä yksinhuoltajakorotuksen nosto ei edes vaikuttaisi käytettävissä oleviin tuloihin. Myös verotuksen lapsivähennyksen poisto vaikuttaa toiseen suuntaan kuin korotus, ja sen negatiivinen vaikutus on useimmissa yksinhuoltajatalouksissa suurempi kuin nyt esitetyn korotuksen. Jotta yksinhuoltajakorotuksella olisi aidosti toimeentuloa parantava vaikutus, tulisi korotuksen olla selvästikin tätä esitystä suurempi.

On myös syytä pitää mielessä, että lapsilisiä ylipäättänsä on muutettu useasti viime vuosina. Sipilän hallituksen aikana muutokset ovat olleet nyt esitettyä yksinhuoltajakorotusta lukuun ottamatta lapsiperheiden toimeentuloa heikentäviä. Lapsilisän indeksisidonnaisuus poistettiin vuoden 2016 alussa ja vuodelle 2017 lapsilisien tasoa alennettiin 0,91 prosentilla. Tällä hetkellä keskimääräisen lapsilisän reaaliarvo on 30 prosenttia pienempi kuin vuonna 1994. Me katsomme, että lapsilisien tasoon tehdyt heikennykset olisi välittömästi peruttava ja lapsilisiä tulisi jatkossa korottaa indeksin mukaisesti.

Lisäksi monet muut hallituksen päätökset ovat vaikeuttaneet etenkin pienituloisten lapsiperheiden toimeentuloa ja myöskin arkea. Julkisia palveluita on heikennetty, ja etuuksia ja tulonsiirtoja on leikattu. Esimerkiksi subjektiivista päivähoito-oikeutta on rajoitettu. Eduskunnan tietopalvelun syyskuussa tekemän laskelman mukaan hallituksen päätöksillä on ollut alle 18-vuotiaiden köyhyysastetta kasvattava vaikutus.

Hallitus on tehnyt heikennykset yksitellen ilman arviota niiden kokonaisvaikutuksesta. Hyvä perhepolitiikka ja lasten oikeuksien edistäminen edellyttäisivät kuitenkin nimenomaan kokonaisvaltaista lähestymistapaa.

Arvoisa puhemies! Siksi esitän vastalauseen 3 mukaiset kaksi lausumaa hyväksyttäväksi eduskunnalle. Lausumat kuuluvat seuraavasti:

"1. Eduskunta edellyttää, että hallitus laatii ja tuo eduskunnan käsiteltäväksi kokonaisarvion tekemiensä uudistusten yhteisvaikutuksista lapsiperheiden toimeentuloon ja lapsiköyhyyteen.

2. Eduskunta edellyttää, että hallitus peruu hallituskaudella tekemänsä lapsilisien heikennykset ja palauttaa lapsilisien indeksisidonnaisuuden."

21.37 Silvia Modig vas: Rouva puhemies! Kannatan edustaja Pekosen hyvin perusteleminia esityksiä.

21.37 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Juvosen tekemää lausumaehdotusta.

Perusteluna sille on tosiaan se, että eduskunta päätti äänestyksen jälkeen nostaa tätä lapsilisän yksinhuoltajakorotusta 4,75 eurolla kuukaudessa. Tämä päätös yksinhuoltajakorotuksen nostamiseksi oli oikeansuuntainen mutta perussuomalaisten mielestä kuitenkin riittämätön, kun otetaan huomioon se, että aiemmin hallitus jo päätti luopua verotuksen lapsivähennyksestä, kuten täällä aiemmissa puheenvuoroissa on käynyt ilmi. Tämä lapsivä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 135/2017 vp

hennyksestä luopuminen tekee monen yksinhuoltajan kukkaroon peräti 400 euron loven, mikä on erittäin paljon monessa yksinhuoltajaperheessä.

Me perussuomalaiset tosiaan esitimme tämän lain ensimmäisessä käsittelyssä selvästi suurempaa eli 9,75 euron korotusta tähän lapsilisän yksinhuoltajakorotukseen, mutta tämä siis kaatui äänestyksessä, ja siksi tämä edustaja Juvosen esittämä lausuma on välttämätön.

21.39 **Anne Kalmari kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Tämä esitys on hyvä, ja halusin käyttää puheenvuoroni sen vuoksi, että tässä todettiin, että lapsiperheisiin ei ole kohdistunut muuta kuin leikkauksia. Tämä ei ole totuus, vaan alinta hoitotukea ollaan korottamassa, vähimmäispäivärahojen korotus on tulossa, yrittäjän omavastuupäivää sairastuessa on vähennetty ja vähennetään, sitten tämä yksinhuoltajakorotus on nyt tulossa, ja varhaiskasvatusmaksujen poisto pienituloisimmilta on tehty. On paljon hyvänsuuntaisiakin uudistuksia vaikeasta tilanteesta riippumatta.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.